

WANNEER MOET
EEN CHRISTIN EEN
HOOFDBEDEKKING
DRAGEN?

Redactie SoundWords

Wanneer moet een christin een hoofdbedekking dragen?

Een bijbelstudie over 1 Korintiërs 11:5-10

Vormgeving: Jan Paul Spoor
E-mail: redactie@oudesporen.nl
www.oudesporen.nl

“En iedere vrouw die bidt of profeteert met ongedekt hoofd, onteert haar hoofd; want het is een en het zelfde alsof zij geschoren was ... maar als het voor een vrouw een schande is zich het haar te laten afknippen of zich te laten scheren, laat zij zich dan dekken ... Daarom behoort een vrouw een macht op haar hoofd te hebben ter wille van de engelen ... Oordeelt bij uzelf: is het gepast dat een vrouw ongedekt tot God bidt?”

1 Korintiërs 11:5,6,10,13

Inhoud

1. Inleiding	8
2. Aan wie is de brief gericht?	9
3. Heeft de hoofdbedekking alleen culturele achtergronden?	10
4. Dit thema bezien in het licht van de algemene scheppingsorde	13
5. Argumenten pro en contra	16
(a) De hoofdbedekking van de vrouw bij het openlijk bidden buiten de gemeente.	16
(b) De hoofdbedekking van de vrouw in de samenkomsten van de gemeente	19
(c) De hoofdbedekking van de vrouw bij het persoonlijk gebed	25
6. Slot	27

1. Inleiding

Wat zegt u? Moet de vrouw haar hoofd bedekken? In welke tijd leven wij eigenlijk? Zijn wij hier misschien bij moslims? Dat soort opmerkingen kan men horen, wanneer men het thema hoofdbedekking vanuit christelijk oogpunt aansnijdt. Het is daarom niet eenvoudig vandaag de dag over dit thema een artikel samen te stellen. Maar moeten wij zwijgen, wanneer de Bijbel erover spreekt? Zullen wij dit onderwerp dan maar uit de weg gaan? Waarom zouden wij tegen van alles en nog wat stelling nemen? Toch wordt er steeds weer over deze vragen gediscussieerd onder christenen, en dat gebeurt niet zonder reden. Want uiteindelijk loopt de vrouw gevaar door een verkeerd gedrag in deze zaak haar hoofd te onteren (vs. 5), en iets te doen wat in de ogen van God en voor de engelen schandelijk en onwelvoeglijk is (vs. 10).

Daarom willen wij toch enkele regels aan dit thema wijden. Het is onmogelijk om vanaf deze plaats op ieder argument in te gaan dat in de loop van de kerkgeschiedenis naar voren is gebracht. Toch zal de lezer merken dat wij vele meningen als ongegrond beschouwen, of ook juist de moeite waard vinden om te overdenken. Deze brochure wil zeker geen nieuw gebod invoeren, maar ertoe aansporen na te denken over een niet onbelangrijke zaak.

2. Aan wie is de brief gericht?

Om het geldigheidsgebied van dit thema te begrijpen, moeten wij nadenken over de vraag aan wie de eerste brief aan de Korintiërs geschreven werd. De beantwoording van deze vraag toont al aan dat de gedachte ongegrond is dat deze boodschap alléén voor de Korintiërs gold. In de eerste twee verzen van 1 Korintiërs staat namelijk: 'Paulus, geroepen apostel van Christus Jezus door [de] wil van God, en Sostenes, de broeder, aan de gemeente van God die in Korinte is, aan [de] geheiligden in Christus Jezus, geroepen heiligen, met allen, in *elke* plaats, die de naam van onze Heer Jezus Christus aanroepen, zowel hun als onze [Heer]'.

Dat de boodschap van deze brief niet alleen voor Korinte gold, blijkt niet alleen uit de eerste verzen van hoofdstuk 1, maar ook uit diverse andere plaatsen in 1 Korintiërs (zie bijv. 4:17; 7:17; 14:33-37; 16:1). Het is interessant te zien dat dit accent in geen enkele apostolische brief zo sterk wordt gelegd als juist in deze brief, die in de recente kerkgeschiedenis zo zwaar is aangevochten. Niet alleen vanwege het gedeelte in 1 Korintiërs 11, waar het om de hoofdbedekking gaat, maar bijvoorbeeld ook vanwege de verzen in 1 Korintiërs 14:34-37, waar het om het zwijggebod voor de vrouwen in de gemeente gaat.

3. Heeft de hoofdbedekking alleen culturele achtergronden?

De brief is dus niet alleen gericht aan Griekse tijdgenoten uit de eerste eeuw na Chr., maar voor alle christenen die zich op de Bijbel als de enige bron van goddelijke openbaring baseren. Maar, zo werpt u misschien tegen, de hoofdbedekking was alleen bedoeld voor de toenmalige cultuur. Zoals we zojuist gezien hebben, gelden de aanwijzingen van 1 Korintiërs voor alle plaatsen waar men de naam van de Heer Jezus aanroeft. En reeds toen waren er gemeenten ontstaan in totaal verschillende culturen. Dus is het onjuist hier alleen aan aanwijzingen voor een specifieke cultuur in Korinte of Griekenland te denken. Als wij bovendien bedenken dat Paulus in vers 10 schrijft: 'Daarom behoort een vrouw een macht op haar hoofd te hebben ter wille van de engelen', dan wordt het nog duidelijker. Er staat immers: 'ter wille van de engelen'. De engelen zijn toch ook geen 'cultuurgebonden' wezens?

Als men argumenteert dat de hoofdbedekking van de vrouw slechts cultuurgebonden is geweest, wie geeft ons dan de garantie dat niet vele dingen in deze brief en vele andere zaken in de Bijbel ook louter 'cultuurgebonden' zijn. Waarom was het nog tot het begin van de 20e eeuw volkomen vanzelfsprekend dat een vrouw haar hoofd bij een godsdiensttoefening bedekte? Nog eens bewust extreem geformuleerd: Was de weg van de behoudenis soms ook

‘cultuurgebonden’, en kunnen wij vandaag het heil ook langs een andere weg verkrijgen?

In dezelfde brief waarschuwt de apostel Paulus voor allerlei verkeerde dingen, voor de afgodendienst, voor de onverschilligheid tegenover moreel boze mensen, voor het misbruik van de gaven, enzovoorts. Waren deze zaken nu echt alleen voor de gelovigen te Korinte bedoeld? Waren ze slechts ‘cultuurgebonden’ en voor ons nu niet meer relevant? Zeker, de afgodendienst heeft in onze tijd in de regel een ander karakter dan toen. Zeker, de morele boosheid van vandaag is vaak ook anders dan toen. En ongetwijfeld moet de vrouw zich ook in andere situaties afvragen of zij misschien haar positie als vrouw verlaat en die van de man inneemt (of omgekeerd!). Maar precies dezelfde afgodendienst zou ook vandaag nog verwerpelijk zijn, en dezelfde morele boosheid zou vandaag even boos zijn. Zou Paulus, wanneer hij vandaag de dag deze brief zou schrijven, werkelijk afzien van dit gedeelte in 1 Korintiërs 11? Absoluut niet!

Waarom hebben wij geen problemen met de meeste uitspraken en vermaningen van de apostel Paulus in deze brief, en beginnen wij alleen bij het thema hoofdbedekking en het zwijgen van de vrouwen in de gemeente te twijfelen? Moeten wij niet eerlijk toegeven dat deze dingen (de hoofdbedekking en het zwijggebod voor de vrouw) gewoon in strijd zijn met de tijdgeest, en dat wij ons daarom innerlijk ertegen verzetten? Het is zeker niet gemakkelijk deze principes vandaag de dag te praktiseren, nu de cultuur geheel tegenovergesteld is. Zouden wij niet eenvoudig willen proberen eerlijk tegenover God te zijn en te zeggen: ‘Heer,

onze God, U ziet de tijd waarin wij leven. Het zou voor onze gemeentegroei veel eenvoudiger zijn ons maar aan te passen. Vroeger gingen alle vrouwen met een hoofdbedekking naar de kerk, maar vandaag worden wij vreemd aangekeken. Heer, help ons Uw Woord ook vandaag nog ernstig te nemen. Help ons als wij bij deze punten aarzelen om echt aan het bijbelse model te beantwoorden'. Zou zo'n gebed niet oprechter zijn dan al die theologische probeersels die wij God aanbieden, alleen om ons geweten te ontlasten?

4. Dit thema bezien in het licht van de algemene scheppingsorde

Wij willen in dit verband een deel van een overdenking van F.B. Hole citeren, omdat wij het belangrijk vinden te laten zien dat het niet om een of ander bijkomstig detail gaat, maar om de beschrijving van de scheppingsordening van God: ‘Het nieuwe gedeelte begint met 1 Korintiërs 11:2, dat in direct contrast staat met vers 17. Hier was iets waarover de Korintiërs onwetend waren. Blijkbaar hadden zij zich aan de overleveringen gehouden die hun over het gedrag van mannen en vrouwen in verband met gebed en profetie gegeven waren, zonder de waarheid te begrijpen die eraan ten grondslag lag. Dat de man deze geestelijke taken – bidden en profeteren – met onbedekt hoofd moest verrichten en de vrouw met bedekt hoofd, was zeker geen grillige inval of een willekeurige verordening. Het was juist in overeenstemming met de goddelijke rangorde, die in verbinding met Christus is ingesteld.

Vers 3 noemt drie betrekkingen waarin het hoofd waarnaar zij verwijzen, een hoofdfunctie heeft. De hoogste van deze relaties berust op het feit dat de Heer Jezus, toen Hij Mens werd om als Middelaar te kunnen fungeren, de plaats van onderworpenheid innam. Jesaja had van de komende Knecht des Heren geprofeteerd dat Hij het oor van een Leerling zou hebben, en nooit van het goddelijk onderwijs zou afwijken (Jes. 50:4-5). Dus de HERE zou Zijn Hoofd en Leidsman in

alle dingen zijn. Dit is in Christus' leven op aarde volkomen tentoongespreid; en het feit dat Hij nu is opgestaan en verheerlijkt, heeft Zijn positie als Mens niet veranderd. Hij is nog altijd de Dienaar van de wil van God, en tot in eeuwigheid zal het welbehagen van de HERE door Zijn hand voortgang hebben. In dit opzicht is God het Hoofd van de Mens Christus Jezus.

Maar dan: 'Christus is het Hoofd van iedere man, en de man het hoofd van de vrouw'. Een zekere orde werd bij de schepping al ingesteld, doordat Adam eerst geschapen werd en daarna Eva. Op de scheppingsorde wordt ook in de verzen 8 en 9 van dit hoofdstuk gewezen. Eva deelde zijn plaats en zijn waardigheid, maar zelfs in de tijd van onschuld in het paradijs was de leiding aan Adam opgedragen. De zonde heeft dit leiderschap niet gewijzigd, en de in Christus verschenen genade van God ook niet. Zo is Christus dus het Hoofd van de man, en wel van iedere man. En het hoofd van de vrouw is de man.

Ieder lid van het menselijk lichaam wordt vanuit het hoofd bestuurd. Het beeld is daarom eenvoudig en vol betekenis. Het is het punt van leiding geven. De vrouw moet de leiding van de man aannemen, en de man moet de leiding van Christus aannemen. En Christus neemt de leiding van God aan, en Hij doet dat op een volkomen wijze. Bij ons gebeurt dat zeer onvolkomen. Het grootste deel van de mensheid erkent Christus helemaal niet, en in de tegenwoordige tijd is er veel verzet tegen het leiderschap van mannen, en dat – kenmerkend genoeg – juist in de christenheid. Maar geen

van deze verschijnselen verandert het goddelijke ideaal en de goddelijke ordening.

Wanneer nu een gelovige, man of vrouw, zich met God en Zijn dingen bezighoudt, zowel het bij het bidden (dat betekent: wanneer men zich tot Hem richt) als bij het profeteren (dat betekent: wanneer men woorden van Hem uitspreekt), dan moeten deze voorschriften met betrekking tot het onbedekte of bedekte hoofd in acht worden genomen als teken daarvan dat de orde van God erkend en opgevolgd wordt. De verzen 14 en 15 tonen verder dat in verbinding daarmee de man kort haar en de vrouw lang haar draagt' ¹.

---

1 F.B. Hole, Grundzüge des Neuen Testaments, deel 3, pag. 149-151.

5. Argumenten pro en contra

Maar nu naar de eigenlijke argumenten vóór, respectievelijk tégen de hoofdbedekking. Deze discussie moeten wij in drie categorieën indelen:

- (a) De hoofdbedekking van de vrouw bij het openlijk bidden buiten de gemeente.
- (b) De hoofdbedekking van de vrouw in de samenkomsten van de gemeente.
- (c) De hoofdbedekking van de vrouw tijdens het persoonlijk gebed.

(a) De hoofdbedekking van de vrouw bij het openlijk bidden buiten de gemeente

Al bij punt (a) komt de vraag naar voren hoe wij het gedeelte over de hoofdbedekking in 1 Korintiërs 11 moeten verstaan. Schrijft Paulus hier alleen met het oog op de samenkomsten van de gemeente, of geldt dat wat hij schrijft ook voor het dagelijks leven van een christin? De stelling dat dit gedeelte zich beperkt tot de samenkomsten van de gemeente, wordt door sommigen verdedigd op grond van de samenhang met hoofdstuk 10 waar het om de gezamenlijke broodbreking gaat, en het vervolg van hoofdstuk 11 dat over het samenkomen als gemeente spreekt. Ook de hoofdstukken 12 en 14 hebben de samenkomsten van de gemeente op het oog. Maar hierbij

wordt over het hoofd gezien dat het voorafgaande gedeelte in 1 Korintiërs 10:23-33 niet over de gemeente, maar over de dagelijkse praktijk van de christenen spreekt, namelijk om te wandelen zonder aanstoot te geven.

Dat geldt ook voor de passage die wij nu bestuderen (1 Kor. 11:3-16). Dit gedeelte beschrijft de algemene goddelijke rangorde: God als Hoofd van Christus, Christus als Hoofd van de man, de man als hoofd van de vrouw (vs. 3). Die orde is niet beperkt tot het samenkomen van de gemeente. Pas in het volgende gedeelte, vanaf hoofdstuk 11:17, spreekt de apostel weer expliciet over het samenkomen: '(...) wanneer u als gemeente samenkomt'.

In de verzen 7 tot 9 wordt met betrekking tot de man – die zijn hoofd niet behoort te dekken bij het bidden en profeteren – ook verwezen naar de scheppingsorde. De man is het beeld en de heerlijkheid van God (vs. 7; zie Gen. 1:27). En de man is niet geschapen om de vrouw, maar de vrouw om de man (vs. 9; zie Gen. 2:18). Op grond van deze scheppingsorde wordt in vers 10 bepaald dat de vrouw zich moet dekken: 'Daarom behoort de vrouw een macht op haar hoofd te hebben'.

Verder wordt in de verzen 13 tot 15 als argument voor de beoordeling of het passend is dat een vrouw ongedekt tot God bidt, datgene genoemd wat de natuur ons reeds leert: dat een man kort haar moet hebben en een vrouw lang haar, als een sluier of een sieraad in overeenstemming met haar aanleg (natuur), nl. zoals God haar heeft geschapen. De hele bewijsvoering in dit gedeelte toont duidelijk de algemene geldigheid van de instructies ten aanzien van de hoofdbedekking van de vrouw, als ze bidt of profeteert.

De vraag of de hoofdbedekking eigenlijk wel iets met de gemeente te maken heeft, zullen wij onder punt (b) proberen te verklaren. In ieder geval toont het onderzochte gedeelte dat Paulus hier niet over het samenkomen van de gemeente spreekt. De aanwijzingen ten aanzien van de hoofdbedekking van de vrouw hebben algemene betekenis, ook voor het normale dagelijkse leven. Vaak kan men de stelling horen dat de vrouwen in de gemeente niet moeten leren (= onderwijs geven), maar dat het bidden en profeteren door zusters wel geoorloofd is. Wij twijfelen ernstig aan de juistheid van deze uitleg. Men probeert dit weliswaar af te leiden uit dit gedeelte (1 Kor. 11:3-16), maar ziet over het hoofd dat deze passage zich niet beperkt tot de orde in de gemeentelijke samenkomsten.

En ook als men 1 Korintiërs 14:34 nauwkeurig bekijkt, geeft dit vers eigenlijk geen ruimte voor de mogelijkheid dat de vrouw in de gemeente zelfstandig zou kunnen bidden of profeteren. Van belang is verder dat in 1 Timoteüs 2:1 wordt vermeld, dat de mannen op elke plaats moeten bidden. Verder kunnen wij hier nu niet op deze problematiek ingaan. In ieder geval verwijst vers 5 tenminste naar activiteiten buiten de gemeente, bijvoorbeeld in geestelijke gesprekken, in kinderbijeenkomsten, bij gelegenheden waar vrouwen elkaar ontmoeten, wanneer een moeder met de kinderen bidt, etc.

De vrouw moet altijd daar waar zij door het bidden en profeteren openlijk de plaats van de man inneemt en een leidende rol heeft, haar hoofd bedekken (wat betreft het openbare karakter zie punt c). Daarmee toont zij

aan de zichtbare en de onzichtbare wereld, oftewel de engelenwereld, dat zij de haar door God gegeven positie begrijpt en ermee instemt. Dat geldt in het bijzonder als er mannen aanwezig zijn.

Natuurlijk weten wij dat het moeilijk is dit in praktijk te brengen. We kennen zelf vrouwen die er problemen mee hebben. Maar geef deze zaak niet op, zet er niet te snel een punt achter, maar probeer steeds naar Gods wil te vragen en die dan ook te doen. Aangezien de mannen ertoe opgeroepen worden op elke plaats te bidden, en vele mannen deze opdracht nog niet nagekomen zijn, zou het fataal zijn als zij voor zichzelf tot het besluit zouden komen om hun opdracht principieel niet na te komen.

Zo zouden ook de zusters zich niet principieel moeten afsluiten voor de bijbelse richtlijnen. Spreek er toch openlijk over bij een vrouwenkring of iets dergelijks, als je bang bent voor gek te staan wanneer je bij het bidden het hoofd bedekt – of bij het profeteren, namelijk als je van Godswege iets tegen anderen zegt. Vaak is er ook een totaal ongegronde angst. We willen dus niemand ontmoedigen, maar de zusters juist moed inspreken.

(b) De hoofdbedekking van de vrouw in de samenkomsten van de gemeente

Contra hoofdbedekking in de gemeente

Zoals hierboven is uiteengezet, gaat het in 1 Korintiërs 11:3-16 om algemene aanwijzingen met betrekking tot de hoofdbedekking bij bidden en profeteren in het openbaar. Wij dienen ons echter af te vragen of de verzen 5 en 10 ook van toepassing zijn op het samenkomen als gemeente. De gemeentelijke bijeenkomsten vormen een heel speciaal onderdeel van ons leven als christenen. En wat uit de goddelijke orde voortvloeit voor ons dagelijks leven, geldt evenzeer voor de orde in de samenkomsten. Bovendien gelden in de samenkomsten nog andere voorschriften, bijv. over het spreken van vrouwen (1 Kor. 14:34), die het bidden en profeteren in het openbaar uitsluiten. Dienovereenkomstig zou een vrouw kunnen argumenteren dat het bidden en profeteren (met bedekt hoofd) op zelfstandige uitingen van toepassing moet zijn, wat haar in de samenkomsten niet is toegestaan. Hoe wil men immers in de geest, of in stilte profeteren? Dat mag bij het bidden functioneren, maar met het profeteren wordt dat toch wel moeilijk.

Verder wordt tegen de hoofdbedekking in de dienst nog het culturele aspect aangevoerd, maar dat hebben wij reeds eerder weerlegd. Helaas stelt men in de praktijk vaak vast dat diegenen die tegen hoofdbedekking in de dienst zijn, niet om bijbelse redenen zo denken, maar het dragen van een hoofdbedekking 'eenvoudig niet meer van deze tijd' vinden. Het gevaar dat wij bijbelse richtlijnen niet meer van deze tijd vinden is natuurlijk op vele terreinen van het christelijk leven aanwezig; en of wij nu man of vrouw zijn, wij moeten ons steeds afvragen in hoeverre wij ons in ons gedrag door de tijdgeest of door de Geest van God laten leiden.

Pro hoofdbedekking in de gemeente

Er zijn drie argumenten tegen het bovengenoemde ‘contra hoofdbedekking in de gemeente’ aangevoerd:

- Dat een zuster, naar men hoopt, in stilte bidt in de samenkomst van de gemeente.
- Dat zij, doordat zij liederen meezingt die vaak een gebedskarakter dragen, op die manier ook meebidt en profeteert.
- Dat, wanneer een broeder hoorbaar een gebed uitsprekt, hij dit doet als de mond van de gemeente en de zuster dan meebidt en het gebed door middel van haar hardop uitgesproken ‘Amen’ bekrachtigt.

Wij plaatsen de volgende kanttekeningen bij de bezwaren die van de ‘contra zijde’ nog hiertegen worden ingebracht:

Tegen het eerste punt kan men aanvoeren dat een zuster toch zeker bij haar dagelijkse arbeid vaker in stilte bidt en dan ook daar, dus zekerheidshalve altijd, een hoofdbedekking zou moeten dragen. Wie punt 1 verdedigt, moet om consequent te zijn de hele dag een hoofdbedekking dragen. Dat kan toch niet naar Gods gedachten zijn, omdat de apostel dan niet de beperking gegeven zou hebben: wanneer zij ‘bidt of profeteert’. Dat zou overbodig geweest zijn, als de vrouwen sowieso de hele dag het hoofd zouden moeten bedekken. Anderzijds weten wij dat onze Heer voortdurend in gemeenschap met Zijn God en Vader was, en lezen wij toch ook van speciale tijden waarop Hij in gebed was. Zo lezen wij bijvoorbeeld van Daniël ook dat hij driemaal per dag bad.

Wij moeten hier dus oppassen dat wij niet in de val lopen om een argument bewust tot in het absurde door te voeren.

Tegen het tweede punt kan men aanvoeren dat het zingen van liederen elders in de Schrift toch ook los van het bidden besproken wordt.

Tegen het derde punt kan men aanvoeren dat wij niet duidelijk in de Schrift vinden dat een broeder, wanneer hij bidt, dit principieel doet als de mond van de gemeente. Weliswaar denken wij dat dit zo zou moeten zijn. Gemeenschappelijk gebed, dat oorzaken of onderwerpen betreft waarover allen overeenstemmen, kent immers een geweldige belofte: 'Ik zeg u tevens, dat als twee van u overeenstemmen op de aarde over enige zaak die zij maar zouden vragen, het hun ten deel zal vallen van Mijn Vader die in de hemelen is' (Matt. 18:19). De broeder die het gebed in de samenkomst uitspreekt, richt het als de vertegenwoordiger of de mond van de gemeente tot God, maar alle aanwezigen bidden samen, zowel mannen als vrouwen. Wanneer zij dus gezamenlijk bidden, moet ook het onderscheid tussen mannen en vrouwen zichtbaar zijn. Dat is duidelijk de teneur van 1 Korintiërs 11. En de vrouwen moeten met bedekt hoofd, en de mannen met onbedekt hoofd bidden.

In het boek Handelingen vinden wij voorbeelden hoe door de gemeente (en daarbij zijn de zusters ongetwijfeld inbegrepen) een voortdurend gebed tot God werd opgezonden (Hand. 4:24-31; 12:5). Persoonlijke en individuele gebeden, die geen zaak van de gemeente zijn, horen niet thuis in de gemeentelijke samenkomst maar in de eigen binnenkamer (Matt. 6:6). Ook de gedachte aan de priesterdienst van de

gelovigen brengt ons ertoe, een representatief karakter in vele taken/gebeden van de broeders in de gemeente te onderkennen.

Verdere argumenten pro hoofdbedekking in de gemeente

Er zijn echter nog meer argumenten die vóór de hoofdbedekking van de vrouw in de gemeente pleiten. Een ervan luidt in vers 10: *‘Daarom behoort een vrouw een macht op haar hoofd te hebben ter wille van de engelen’*. Als wij dit vers verbinden met het onderwijs in de brief aan de Efeziërs, namelijk dat de engelen in de gemeente de veelvoudige wijsheid van God aanschouwen, dan kunnen wij stellen dat de engelen ook moeten kunnen zien wanneer men als gemeente samenkomt (en de vrouwen niet hardop bidden), dat zij door het dragen van een hoofdbedekking uitdrukking geven aan haar instemming met de scheppingsorde van God. Hoewel het bestaan van de gemeente niet afhankelijk is van het samenkomen, is het wel zo dat het karakter van de gemeente in het bijzonder zichtbaar wordt wanneer men ‘als gemeente’ samenkomt. De gedachte dat de zusters dan een bijzonder teken voor de engelen moeten hebben, past zeker in deze samenhang.

Een andere overweging in dit verband is, dat het bij het bidden en profeteren om twee steunpunten van het christelijk geloof gaat. Bij het bidden wenden wij ons tot God, en bij het profeteren wenden wij ons van Godswege tot de mensen. Daarom is de gedachte niet van de hand te wijzen dat alle handelingen die ergens daartussen liggen, dan eveneens hierbij ingesloten zijn. Daartoe zou dan ook

het bezoek aan de samenkomsten, het broodbreken, het zingen van geestelijke liederen etc. behoren.

Een ander argument kan zijn dat het Hoofd van de man tenslotte Christus is (vs. 3), en dat hij daarom zijn hoofd niet moet bedekken (overigens in tegenstelling tot de Joden, waar mannen bij religieuze verplichtingen steeds een hoofdbedekking moesten dragen, wat verband hield met het feit dat Christus nog niet gekomen was); en dat de man het hoofd van de vrouw is. Maar juist in de gemeente, waar Christus immers het Hoofd is, moet niet het hoofd van de vrouw, dus de man, gezien worden. Vandaar de conclusie in vers 6: 'laat zij zich dan dekken'.

Verder – bij het vorige argument aanknopend – is de vrouw de heerlijkheid van de man (vs. 7); en juist in de gemeente moet niet de heerlijkheid van de man gezien worden, maar alleen de heerlijkheid van de Heer Jezus. Ook wordt het lange haar van de vrouw haar 'eer' genoemd (vs. 15). Hier wordt voor 'eer' hetzelfde Griekse woord gebruikt als eerder voor 'heerlijkheid'. Dus kan men ook zeggen dat het lange haar van de vrouw haar 'heerlijkheid' is. Zo zou men hier ook kunnen stellen dat in de gemeente de heerlijkheid van de vrouw niet moet worden gezien, maar alleen de 'heerlijkheid' van de Heer. Hem alleen komt toe alle 'eer'.

De vrouw is bovendien steeds het beeld van de gemeente. De Heer Jezus heeft de gemeente liefgehad en Zichzelf voor haar overgegeven, lezen wij in Efeziërs 5. Daar staat dat de man zijn vrouw moet liefhebben, evenals ook Christus de gemeente heeft liefgehad. Het is dus duidelijk dat de vrouw een beeld van de gemeente vormt. En omdat de gemeente

steeds haar onderdanigheid tegenover haar Hoofd duidelijk moet maken, zo toont de vrouw ook – in het bijzonder wanneer de gelovigen als gemeente samenkomen – haar onderdanigheid doordat zij haar hoofd bedekt.

Deze argumenten zijn natuurlijk in de eerste plaats conclusies, dat moeten wij eerlijkheidshalve eraan toevoegen. De Bijbel geeft de instructie over de hoofdbedekking van de vrouw in verband met het openlijk bidden en profeteren. Maar als een zuster op grond van deze overwegingen niet slechts bij het gemeenschappelijk gebed maar tijdens de hele dienst een hoofdbedekking draagt, handelt zij naar onze overtuiging zeker in overeenstemming met wat wij vinden in andere bijbelgedeelten en is het zodoende eerder tot eer van de Heer dan tot oneer van Hem. Ook het argument dat ongelovigen zich eventueel afgestoten zouden kunnen voelen, wordt weerlegd door sommige opwekkingsbewegingen waarbij zeer velen tot geloof kwamen, hoewel men in die gemeenten vasthield aan de hoofdbedekking van de vrouw (en dat ook in onze tijd!).

(c) De hoofdbedekking van de vrouw bij het persoonlijk gebed

Vele uitleggers geloven dat het in dit gedeelte slechts gaat om het bidden in het openbaar, en dat dit voorschrift niet van toepassing is wanneer een vrouw geheel persoonlijk in de tegenwoordigheid van God verkeert en bidt. Hoofdargument daarvoor is (1) dat het profeteren eigenlijk alleen in het openbaar gebeuren kan, en (2) dat de apostel

Paulus die gevallen wilde bespreken waarin de vrouw een leidinggevende rol had en de plaats van de man innam (door openlijk te bidden of te profeteren, wat in eerste linie de taak van de man is volgens 1 Tim. 2:1). Bij het persoonlijk gebed is dit echter uitgesloten. Anderen houden dit voor een niet bewijsbare en niet acceptabele beperking. Zij zien het bidden en profeteren van de vrouw, zoals hierboven geschetst, als belangrijke kenmerken van het christelijk leven, en geloven dat de vrouw zich hierbij – persoonlijk of openbaar – moet bedekken.

6. Slot

Onze wens was het enkele punten die voor dit onderwerp van belang zijn, ter overweging te geven. Iedere gelovige vrouw behoort ernstig voor de Heer te overwegen hoe zij aan dit gedeelte uit 1 Korintiërs 11 het beste recht doet. Daarbij kunnen de hierboven onderzochte argumenten van nut zijn. Ons doel is niet eisen te stellen of wetten te verordenen die wij niet ondubbelzinnig in de Schrift kunnen terugvinden. Toch houden wij iedere lichtvaardigheid in deze vragen, die de scheppingsorde van God raken, voor nalatigheid. Wij willen christenen bemoedigen aan Gods gedachten te beantwoorden, in plaats van dit thema met enkele nogal bedenkelijke argumenten van tafel te vegen.

Het geeft ook te denken dat in de hele kerkgeschiedenis tot de 20e eeuw hierover helemaal geen problemen bestonden: de vrouwen droegen steeds hoofdbedekking. Nu nog ziet men dat oudere vrouwen die naar de kerk gaan de hoed niet in de garderobe afdoen. De oudere mannen daarentegen doen hun hoed in de garderobe af, maar jonge mannen houden de in de mode gekomen petten of caps bij het bidden soms op. Deze eigenaardigheid zou net zo goed onder kritiek moeten worden gesteld, want Gods Woord zegt duidelijk dat de man zijn hoofd bij het bidden niet moet bedekken. Het is ons verlangen dat de lezers zich in deze vragen door de Geest van God en niet door de tijdgeest zullen laten leiden.